

Szőke Erika: Felemelkedésem

Óry Annamária: Platán II.

N. Kovács Zita

A Caffart Nemzetközi Művésztelep kiállítása Zalaegerszegen¹¹

A Caffart Nemzetközi Művésztelepnek otthont adó Duna-parti kisváros, Baja az 1940-es években a Trianont követően Romániához csatolt partiumi Nagybánya szerepét szerette volna – pótolni, átvenni. Így történt, hogy 1947-től napjainkig a Rudnay Szabadegyetem alapítását követően több művészeti szabadiskola és művésztelep is működött, működik az észak-bácskai városban, melynek mára egyik legjelentősebb, legprogresszívebb alkotóközössége a Caffart Nemzetközi Művésztelep lett, ennek alkotóművészei mutatkoznak be Zalaegerszegen: Aknay János, Debreczeni Imre, Filp Csaba, Ferencz S. Apor, Gyenes Gábor, Herman Levente, Horváth Roland, László János, Óry Annamária, Pap Gitta, Pinczés József, Puha Ferenc, Rékasi Attila, Soltis Miklós, Sütő Róbert, Szerdi Gábor, Szőke Erika, Török Ferenc, Utcai Dávid, Tarciso Viriatio.

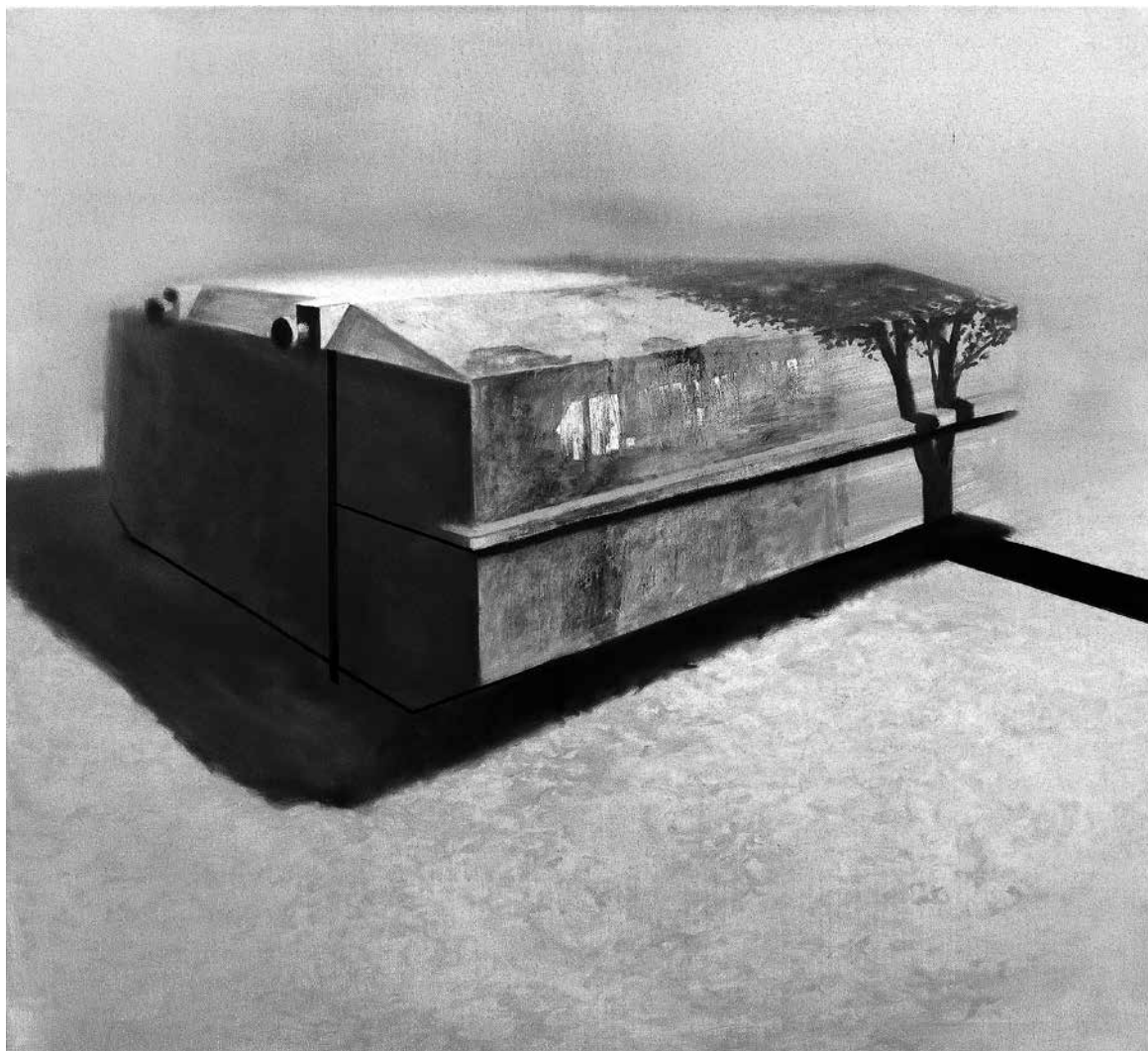
A 2009-ben alapított művészeti egyesület Rejtő Jenő regényéből kölcsönzött beszélő neve mögé rejtőző, rendkívül karizmatikus művészegyeniségeket összefogó csoport művészeti vezetője és titkára: dr. Marczin István és Fehérváry Éda a művésztelepen évről évre alkalmat teremt arra, hogy a hétköznapokból kiszakadva, egy csodás környezetben a barátság és a művészi egymásra hatás ötvöződjék, termékeny tájakon találkozhatson.

A művésztelep zalaegerszegi bemutatkozására 20 alkotóművész munkáját válogatták ki, amelyek tér és idő keresztútján elvezetnek bennünket az alkotóművészek intim tereibe, külön idejébe, megosztják velünk az alkotófolyamat egy-egy titkos pillanatát, teremtett világunkon megtett lépéseik nyomait, bepillantást engednek szabad és teremtő gondolataik függőnye mögé.

Nem mindig könnyű feladat az informatikai virtualitás világában inkább otthonosan mozgó tárlatlátogató számára megközelíteni, szavakkal körülírni ezeket az informatív-interpretatív-szenzuális belső tájképeket. Mivel a vizuális nyelv kontra verbális nyelv értelmező kéziszótára sajnos még nem született meg, mindnyájan kénytelenek vagyunk az egyes műalkotások mögött rejtőző jelentések, gondolatok, értékek és üzenetek sajátos rétegzettségének lefordítására, értelmezésére, a képi és szellemi kódok önálló megfejtésére.

Amikor a színek és vonalak, a fények és árnyékok, a gondolatok és a felületek mögött megjelenik számunkra a MŰ, egyértelművé válik: a

¹¹ A Városi Hangverseny- és Kiállítóteremben, 2017. január 19-én elhangzott megnyitószöveg szerkesztett változata.

Herman Levente: Látomás

kortárs magyar képzőművészet palettáján a Caffart művésztelep egyik legfontosabb, más kortárs művészeti csoportosulástól megkülönböztető sajátossága, hogy alkotói a művészetet nem reprezentációnak vagy szimbolikus funkciók tárházának tekintik, hanem egyfajta történeti dokumentumnak. Olyan dokumentumnak, amely egyfelől ugyan egyértelműen a kép relativisztikus és mulandó aspektusát kínálja, másfelől azonban hatékony nézőpontokat is ajánl a múlt és a jelenkor jelenségeinek dinamikus összehasonlítására. A történeti előzményeket mintegy médiumként megidézve és felhasználva folyton megújuló termékenységgel töltik meg azokat. A kiállított alkotásoknak

ez az időbeli és térbeli dimenziókban is megjelenő, sajátos többértelműsége, horizontális és vertikális mélységében rejlő feszültsége olyan különös kapcsolatot teremt az időben egymástól távol születő, de az időn túl egymás érvényességét kölcsönösen erősítő alkotások között, amely egyszerre pusztítja, de egyszerre újjá is teremti egymást.

Gondolok itt a kiállított műalkotásokban felfedezhető művészeti, esztétikai, filozófiai, kultúrtörténeti utalásokra, autonóm kultúrák mintáinak feldolgozására, módszereinek újjáélesztésére; olykor a klasszikus világ eredményeinek alkalmazására; vagy a primitív, archaikus közösségek kifejezőmódjainak kifinomult, szellemes átírására. Az alkotómű-

Filip Csaba: Ex Nihil Fit

vészek tulajdonképpen saját történeti, művészettörténeti élményeiket kritikai-szinkretista közelségből saját alkotómunkájukon belül értékelik, ha tetszik nekik, felhasználják, ha nem, újra- vagy átfogalmazzák. A figyelmesek és éberek rögtön észrevették bizonyosan, hogy minden műalkotásból az Ember szól hozzánk. Olykor ludensként, olykor sapiensként, Az ember, aki ismeri eredetét, történetét, aki kutatja lehetőségeit és határait, s aki előtt a kutatófolyamat által egyszer a pillanat tárul fel, egyszer a teljesség, máskor a végtelenség, egyszer a látható, időnként a láthatatlan – az empirikus és szenzuális világ megélésének örök ambivalenciája.

A Caffart művésztelep alkotói két rendkívül izgalmas művészettörténeti úton járnak. Az egyik, amikor az alkotóművész a természetből, mint képből, mint centrumból kiindulva jut el a képig, a formai világig: a tárgyból formát csinál. A másik úton járók ebből a formából, egy újabb áttétellel, egy absztrakt képet készítenek, amelyben a festészet tárgya már maga a festészet lesz. A képzőművészetben a forma hordozza a tartalmat. Nincs benne külön – egy a formától

független – gondolati tartalom, a forma maga rögtön és közvetlenül az. A forma-szín-tér közvetíti a művek tartalmát, gondolatát, üzenetét, mint ahogyan az irodalomban a nyelv, vagy a zenében a dallam. Míg a természetben a tárgy csak látszik, a műtárgyban jelent is. De hogy mit jelent, vagyis hogy a művész vele minek tulajdonít jelentőséget, már filozófiai kérdésekhez vezet.

Ma sokan azt gondolják (talán mert könnyebb, mint bevallani a vizuális analfabetizmust), hogy a művészet filozófiaillusztráció. Meghatároznak egy tartalmat, előírják a formai megjelenését, s azt gondolják, hogy ebből kép lesz, hogy ebből művészet lehet, vagy legalább a meghatározott forma kifejezi a meghatározott tartalmat. Csakhogy egy nyelv értelme nem ültethető át egyszerűen egy másik nyelvre. Mint tudjuk, sajnos nincs vizuális nyelv kontra akusztikus/verbális nyelvértelmező kéziszótarunk - szerencsére. Na persze ez a művészeti alkotások értelmezésének nehézsége. De szépsége, csodája, katarzisa, értelme éppen ezért lehet.

A művészet nem tolmácsolható. A művészet nem

fordítható le. „Nem térkép e táj”. Nem egy ember szeszélyei-
nek kérdése. Nem divat. Szerencsére. A művészetnek vannak
örök problémái, ahogyan a Caffart Nemzetközi Művésztelep
alkotóközössége tagjainak is, még ha azok az egyéni életutak,
szűkülő vagy táguló terek és az idő változásával mindig más-
képp, de mindig progresszív momentumként, progresszív
pillanatképként, progresszív emlékműként fogalmazódnak
is meg. S a progressziót természetesen ebben az értelemben
nem a művészek és művészetük trendiségében, nem a
friss európai művészeti törekvésekhez való tudatos alkal-
mazkodásként, (Isten ments) epigonizmusként értem. Éppen
ellenkezőleg, értelme egészen más, ennél jóval átfogóbb és
árnyaltabb, hiszen nem kizárva az újszerűséget, s a folytonos-
ságot, feltétele minden esetben az alkotóművészek egyéni
útkeresésének biztos ízléssel közeledő, kiváló szakmai tudás-
sal felvértezett, szellemi igényvel párosuló határozottsága,
mellyel a Caffart tagjai mára a kortárs magyar képzőművészet
egyik legizgalmasabb, legreményteljesebb alkotóközösségé-
vé váltak.

Puha Ferenc: Cím nélkül

